

Skutky apoštolů

3/2018

PRŮVODCE STUDIEM BIBLE

Obsah

1. Budete mými svědky (Sk 1)
2. Letnice (Sk 2)
3. Život v rané církvi (Sk 2–5)
4. Bůh vede svou církev (Sk 6–8)
5. Pavlovo obrácení (Sk 9)
6. Petrova služba (Sk 9–12)
7. Pavlova první misijní cesta (Sk 13–14)
8. Koncil v Jeruzalémě (Sk 15)
9. Druhá misijní cesta (Sk 16–18)
10. Třetí misijní cesta (Sk 18–21)
11. Pavlovo uvěznění v Jeruzalémě (Sk 21–23)
12. Pavlovo uvěznění v Cesareji (Sk 24–26)
13. Cesta do Říma (Sk 27–28)

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Skutky apoštolů

Průvodce studiem Bible

3. čtvrtletí 2018

Autor: Wilson Paroschi

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

Foto: archiv

Grafická úprava a sazba Grafické Studio

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání první, Praha 2018

ISBN 978-80-88026-20-4

ISSN 0409-3208

Úvod

Vítězství evangelia

Mnozí historici jsou přesvědčeni, že ta tři desetiletí, kdy malá skupinka lidí, převážně Židů, v moci Ducha svatého přinesla světu evangelium, jsou nejdůležitějším obdobím světových dějin. Kniha Skutky apoštolů je záznamem těchto rozhodujících desetiletí, která jsou časově ohraničena Ježíšovým vzkříšením v roce 31 a ukončením Pavlova prvního věznění v Římě v roce 62 (Sk 28,30). Kniha musela vzniknout krátce po tomto období, neboť její vyprávění končí právě v době Pavlova čekání na soud. Dnes víme, že apoštol byl nakonec z vězení propuštěn a pokračoval ve svém misijním úsilí do chvíle, kdy jej po několika letech znovu zatklí a nakonec v Římě v roce 67 popravili.

Ačkoliv kniha samotná o autorovi mlčí, církevní tradice ho identifikuje jako Lukáše, „milovaného lékaře“ (Ko 4,14) a Pavlova spolupoutníka (2Tm 4,11; Fm 1,24). Lukáš je tradičně pokládán i za autora třetího evangelia, které je onou „první knihou“ (Sk 1,1) adresovanou Teofilovi (L 1,3). Lukášovo evangelium a Skutky apoštolů tvoří dvojici knih hovořících jednak o původu křesťanství (Ježíšův život a jeho služba) a také o rozšíření křesťanství (apoštolské misijní úsilí).

Tyto dvě knihy tvoří svou délkou více než čtvrtinu celého Nového zákona a jsou nejrozsáhlejším příspěvkem jednoho autora. Když Pavel píše křesťanům do Kolos, vyjadřuje se o Lukášovi nejen jako o „milovaném lékaři“, ale z kontextu vyplývá, že šlo o křesťana z pohanů, tedy z „neobřezaných“. To by znamenalo, že Lukáš je jediným autorem Nového zákona s nežidovským původem.

Právě Lukášův původ může vysvětlovat jeden z hlavních důrazů jeho knih – univerzálnost spasení. Bůh nikoho neupřednostňuje. Církev dostala pověření, aby nesla svědectví všem lidem, bez ohledu na jejich sociální postavení, národnost, rasu nebo pohlaví (Sk 1,8; 2,21.39; 3,25; 10,28.34.35). Pokud v tom církev selhává, ať už z pohodlnosti, nebo kvůli předsudkům, deformuje tím evangelium a jedná v rozporu se základními pravdami Božího slova. Před Bohem jsme si všichni rovni; jsme hříšníci a potřebujeme vykoupení, které je pouze v Ježíši Kristu.

Není proto náhoda, že Lukášovým hlavním hrdinou je Pavel, „apoštol pohanů“ (Ř 11,13), jehož službě věnuje téměř dvě třetiny své knihy.

Mezi další důležitá témata knihy Skutky apoštolů patří: Boží svrchovanost a jeho záměr (Sk 17,24.25; 20,27; 23,11), vyvýšení Ježíše Krista jako Pána a Spasitele (Sk 2,32.36; 3,13.15; 4,10–12; 5,30.31) a především úloha Ducha svatého ve zmocnění a vedení církve při plnění jejího poslání (Sk 2,1–4; 4,24–31; 8,14–17.29.39; 10,19.20). Lukáš ve své knize opakovaně ukazuje, že „úspěchy“ rané církve nebyly výsledkem lidské moudrosti či lidských schopností. Podobné to bylo i v případě apoštola Pavla (viz 1K 15,10).

Skutky apoštolů se věnují období formování církve, která rostla organizačně i teologicky. Vidíme to například ve způsobu, jakým se církev vyrovnávala s otázkami, mezi které patřily: čas druhého příchodu Ježíše Krista, postavení pohanů a úloha víry v našem spasení. Obrovské dílo, které církev v průběhu krátkého času vykonala, je trvalým svědectvím o tom, co vše může Bůh udělat prostřednictvím lidí, kteří mají pokorné srdce, modlí se, umějí překonávat vzájemné rozdíly a nechají se použít Duchem svatým k Boží slávě.

Kniha Skutky apoštolů je příběhem věřících, které Bůh povolal k zahájení ohromného díla. Co se můžeme naučit z jejich příběhu dnes, kdy nás Bůh povolává, abychom jeho dílo dokončili?

Wilson Paroschi je profesorem Nového zákona na adventistické univerzitě v Sao Paulu (UNASP), má doktorát z Nového zákona na Andrews University (2004) a studoval postdoktorandské studium na Heidelberg University (2011).